

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กโดยการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง
เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกเป็นกลุ่มในสถานรับเลี้ยงเด็ก
บ้านเด็กจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสุทธาทิพย์ เมืองสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาการประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-332-833-5

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF ON-THE JOB TRAINING PROGRAM
FOR CAREGIVERS ON INFANT GROUT CARE
IN CHULALONGKORN UNIVERSITY CHILD CARE CENTER

Mrs. Sutthatip Muangsuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education in Early Childhood Education
Department of Elementary Education
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 1999
ISBN 974-332-833-5

สุทธาทิพย์ เมืองสุข : การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กโดยการปฏิบัติงาน
ในสถานการณจริง เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกเป็นกลุ่มในสถานรับเลี้ยงเด็ก บ้านเด็ก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (A DEVELOPMENT OF ON-THE-JOB TRAINING
PROGRAM FOR CAREGIVERS ON INFANT GROUP CARE IN
CHULALONGKORN UNIVERSITY CHILD CARE CENTER) อ.ที่ปรึกษา :
รศ. ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 170 หน้า. ISBN 974-332-833-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กโดยการปฏิบัติ
งานในสถานการณจริง เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกเป็นกลุ่มในสถานรับเลี้ยงเด็ก บ้านเด็ก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กโดยการสุมแบบเจาะจง จำนวน10 คน
และผู้ปกครองที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมการฝึกอบรม จำนวน 10 คน ขั้นตอนในการพัฒนา
โปรแกรมฯ ประกอบด้วย ขั้นที่1 การร่างโปรแกรมฯ ขั้นที่2 การทดลองใช้โปรแกรมฯ ขั้นที่3 การปรับ
ปรุงโปรแกรมฯ

ผลการวิจัยเป็นดังนี้คือ 1.) หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ ผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กมีคะแนนความรู้
ความเข้าใจจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.) หลังการ
ทดลองใช้โปรแกรมฯ ผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กมากกว่าร้อยละ 80 มีทักษะการปฏิบัติงานอบรมเลี้ยงดูเด็ก
วัยทารกสูงกว่าก่อนทดลอง 3.) หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ ผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กมากกว่าร้อยละ 80
มีความพึงพอใจมากต่อการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และ 4.) ผู้ปกครองที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมฯ
มากกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจมากต่อการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

โปรแกรมฯ ที่ปรับปรุงแล้วและนำเสนอประกอบด้วย หลักการของโปรแกรมฯ วัตถุประสงค์
กลุ่มเป้าหมาย สาระสำคัญของโปรแกรมฯ การดำเนินกิจกรรมในโปรแกรมฯ และการประเมินผลการ
ดำเนินกิจกรรมในโปรแกรมฯ แบ่งเป็น 4 ระยะ คือ 1.) ระยะเตรียมการวางแผนเข้าสู่โปรแกรมฯ
2.) ระยะเริ่มต้นโปรแกรมฯ 3.) ระยะพัฒนาโปรแกรมฯ และ 4.) ระยะสรุปและอภิปรายผลโปรแกรมฯ

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2542.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##3972127267 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : ON-THE-JOB-TRAINING PROGRAM /CAREGIVERS /INFANT/ CHILD CENTER

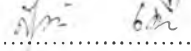
SUTTHATIP MUANGSUK : A DEVELOPMENT OF ON-THE-JOB TRAINING PROGRAM FOR
CAREGIVERS ON INFANT GROUP CARE IN CHULALONGKORN UNIVERSITY CHILD
CARE CENTER. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. UDOMLUCK KULAPICHTR, Ed.D.170 pp.
ISBN 974-332-833-5

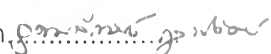
The purpose of this research was to develop the on-the-job training program for caregivers on infant group care in Chulalongkorn University Child Care Center. The experimental group consisted of caregivers in Chulalongkorn University Child Care Center. The method of study consisted of 3 phases : construction, field testing, and revision of the program.

The results were as follows : 1.) after the program experiment, the knowledge scores of the caregivers from training were significantly higher than before at 0.1 level, 2.) after the program experiment, more than 80 percent of the caregivers gained higher child care skills, 3.) after the program experiment, more than 80 percent of the caregivers gained satisfaction on program participation, 4.) more than 80 percent of volunteered parents gained satisfaction on parent involvement in the program.

The revised and proposed program was consisted of program principles, objectives, target group, content features, implementing procedures, and evaluation; the implementing procedures include the following phases : 1.) preliminary project planning, 2.) project start up, 3.) project in progress, and 4.) project consolidation.

ภาควิชา ประถมศึกษา.....
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย.....
ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเจ้าของเอกสาร ลิขสิทธิ์อ้างอิงที่ใช้ในการฝึกอบรมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญสวัสดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จิระพันธ์ พูลพัฒน์ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ในการสร้าง เครื่องมือ ขอขอบคุณสโมสรอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย ที่บ้านเด็กจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้ให้การเลี้ยงดูเด็ก และผู้ปกครองทุกท่าน ที่เข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมการฝึกอบรม ขอขอบคุณคณะครูอาจารย์โรงเรียนเทศบาล 2 ทุกท่านที่ให้ กำลังใจ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกท่านที่ช่วยพิมพ์และตรวจทานแก้ไขงานวิจัยครั้งนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนบางส่วนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 4,350 บาท จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบบูชาพระคุณของคุณพ่อ - คุณแม่ ที่ล่วงลับไปแล้ว คณาจารย์ ทุกท่าน ญาติพี่น้องที่เคารพรัก สามีและบุตรสาวที่เป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

สุทธาทิพย์ เมืองสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ตอนที่ 1 ความหมายและความสำคัญของเด็กวัยทารก.....	14
ตอนที่ 2 โปรแกรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกเป็นกลุ่ม.....	33
ตอนที่ 3 บทบาทและความสำคัญของผู้ให้การเลี้ยงดูเด็ก.....	35
ตอนที่ 4 การฝึกอบรม.....	37
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
การสร้างโปรแกรมการฝึกอบรบฯ.....	50
การทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรบฯ.....	62
การปรับปรุงโปรแกรมการฝึกอบรบฯ.....	67
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	86
รายการอ้างอิง.....	88
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก.....	92
ภาคผนวก ข.....	94
ภาคผนวก ค.....	96
ภาคผนวก ง.....	122
ภาคผนวก จ.....	165
ประวัติผู้เขียน.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางดำเนินการฝึกอบรมผู้ให้การเลี้ยงดูเด็ก.....	64
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง.....	70
3. การสำรวจพฤติกรรมด้านทักษะในการจัดกิจกรรม การเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กวัยทารก.....	71
4. คะแนนค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายระดับความพอใจในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ.....	75
5. คะแนนค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความเข้าใจเป็นการปฏิบัติกิจกรรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารก.....	77
6. คะแนนค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นของผู้ให้การเลี้ยงดูเด็ก.....	79
7. คะแนนค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	81
8. เปรียบเทียบผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนทดลองและหลังทดลองใช้โปรแกรม.....	96

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม.....	51
2. แผนภูมิที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผู้ให้การเลี้ยงดูเด็ก โดยการปฏิบัติงานในสถานที่จริง เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารก เป็นกลุ่มในสถานรับเลี้ยงเด็ก บ้านเด็กจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมฯ.....	62
3. การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กโดยการปฏิบัติงาน ในสถานการณ์จริง เรื่องการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกเป็นกลุ่ม ในสถานรับเลี้ยงเด็ก บ้านเด็กจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นที่ 3 การปรับปรุงและการเสนอโปรแกรมฯ.....	67